

Arbetsmarknadsutskottets yttrande

1996/97:AU2y

Budgetpropositionen för år 1997, ram för
utgiftsområde 19 Regional utjämning och
utveckling

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 8 oktober 1996 beslutat att bereda arbetsmarknadsutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 1996/97:1 Budgetpropositionen för år 1997 jämte motioner i vad avser den ekonomiska politiken och förslag till statsbudget för budgetåret 1997, utgifternas fördelning på utgiftsområden och beräkningen av statsinkomsterna, garantier, låneramar m.m. i de delar som berör arbetsmarknadsutskottets beredningsområde.

Arbetsmarknadsutskottets yttrande avser ramen för utgiftsområde 19 Regional utjämning och utveckling samt motionerna

1996/97:Fi204 (m) (yrk. 3 och 4 i berörda delar),

1996/97:Fi212 (v) (yrk. 2 och 3 i berörda delar),

1996/97:Fi213 (mp) (yrk. 2 och 3 i berörda delar) samt

1996/97:A304 (m) (yrk. 21).

Propositionens förslag om anslag under utgiftsområde 19 och därav föranledda motionsyrkanden behandlar arbetsmarknadsutskottet i sitt betänkande 1996/97:AU2.

Utgiftsområde 19 Regional utjämning och utveckling

Propositionen

Utgiftsområdet omfattar en del av regionalpolitiken. Detta sakområde brukar benämnas den "lilla regionalpolitiken". Med den "stora regionalpolitiken" avses åtgärder med regionalpolitisk betydelse inom andra samhällssektorer. Utvecklingen inom dessa andra sektorer är sammantaget mer betydelsefull än den "lilla regionalpolitiken".

Utgiftsområdet omfattar främst olika former av företagsstöd samt medel som länsstyrelserna förfogar över för en del av medfinansieringen av EG:s strukturfondsprogram. De totala utgifterna inom utgiftsområdet beräknas under år 1996 uppgå till ca 3 miljarder kronor.

Verksamheten inom utgiftsområdet har på senare tid påverkats av förberedelser för att ta del av återflödet av medel från EG:s strukturfonder. Det sammanlagda återflödet av medel för regionalpolitiskt inriktade åtgärder beräknas under perioden 1995–1999 komma att uppgå till ca 5,5 miljarder kronor.

För att anslagsbehovet skall rymmas inom resursramen föreslås regeländringar avseende företagsstöd i form av driftstöd som lämnas i vissa regionalpolitiska stödområden. Besparingar föreslås också på anslag för andra företagsstöd och åtgärder. Genom det program för småföretagsutveckling, förnyelse och tillväxt som riksdagen beslutat om (prop. 1995/96:222, bet. FiU15, rskr. 307) kommer dock regionalpolitiskt angelägen verksamhet att totalt sett erhålla en resursförstärkning under år 1997.

Den successiva minskningen av ramen för utgiftsområdet beror främst på den tidsmässiga fördelningen av återflödet från EG:s regionalfond.

Utgifterna inom området påverkas främst av den ekonomiska konjunktorens utveckling. En uppåtgående konjunktur innebär t.ex. en ökad investeringsvilja hos företagen som i sin tur ökar efterfrågan på företagsstöd.

Regeringen beräknar ramen för utgiftsområde 19 Regional utjämning och utveckling för år 1997 till 3 726 miljoner kronor, för år 1998 till 3 558 miljoner kronor och för år 1999 till 3 461 miljoner kronor.

Motionerna

Moderata samlingspartiet erinrar i sin motion Fi204 om EU-medlemskapets betydelse när det gäller utgiftsområde 19. Genom principen om medfinansiering kommer medel från de gemensamma strukturfonderna också den "lilla regionalpolitiken" till del. Motionärerna anser att regionalpolitiken som en följd härav kan ses över. Redan nu föreslås dock en nedjustering av vissa anslag inom utgiftsområdet varigenom ramen kan minskas med 0,7, 0,8 respektive 1,0 miljarder kronor (yrk. 3 och 4 delvis). De besparingar som förespråkas gäller direkt företagsstöd och selektiva stöd liksom i någon mån ersättningen för nedsättning av socialavgifter och sysselsättningsbidrag. Vidare bör transportstödet utvärderas. Motsvarande minskning av utgiftsramarna för treårsperioden föreslås också i motion A304 av Per Unckel m.fl. (yrk. 21).

Centerpartiet ansluter sig i motion Fi210 till regeringens förslag om utgiftsram.

Inte heller *Folkpartiet* förordar i sin motion Fi211 någon förändring av utgiftsramen.

Vänsterpartiet säger i motion Fi212 att man i stora delar stöder inriktningen av den "lilla regionalpolitiken". Dock avvisas den föreslagna minskningen av transportstödet med 70 miljoner kronor. Ramen föreslås sålunda ökas med detta belopp för år 1997 (yrk. 2 och 3 delvis).

Miljöpartiet avvisar i sin motion Fi213 förslaget om minskat anslag till ersättning för nedsättning av socialavgifter. Ramen bör därför ökas med 105 miljoner kronor för vart och ett av åren 1997, 1998 och 1999. Skall systemet med nedsättning fungera långsiktigt är det viktigt att det inte ändras med politiska konjunkturer, anför det (yrk. 2 och 3 delvis).

Kristdemokraterna föreslår i sin motion Fi214 ingen ändring av ramen för utgiftsområde 19.

År	Propositionen	Oppositionspartiernas avvikelser från propositionens ram				
		(m)	(fp)	(v)	(mp)	(kd)
1997	3 726	-682	-	+70	+105	-
1998	3 558	-853	-	-	+105	-
1999	3 461	-1 096	-	-	+105	-

Samtliga partier framför synpunkter på regionalpolitiken. Till detta återkommer utskottet i sitt betänkande 1996/97:AU2.

Utskottets bedömning

Riksdagen beslutade med anledning av vårpropositionen om en preliminär ram för år 1997 om 3 499 miljoner kronor för utgiftsområde 19. Regeringen har i budgetpropositionen lämnat förslag om vissa justeringar som sammantaget innebär en ökning med 227 miljoner kronor. Justeringarna innebär såväl ökningar som minskningar.

Ökningar föreslås i två avseenden. Såvitt gäller företagsstöd i form av driftstöd som lämnas i vissa regionalpolitiska stödområden beräknades i vårpropositionen besparingarna till 150 miljoner kronor. Senare överväganden har lett till att beloppet minskats till 100 miljoner kronor. Såvitt gäller anslaget Europeiska regionala utvecklingsfonden beräknas medlen med 275 miljoner kronor överstiga det tidigare beräknade beloppet.

Även minskningar av ramen föreslås i två avseenden. Riksdagen beslutade nyligen (prop. 1995/96:222, bet. FiU15) att införa ett nytt investeringsstöd till jordbruket och att detta skulle finansieras med medel som i dag anslås för landsbygdsstöd. Ramen minskas härigenom med 75 miljoner kronor, som förs över till utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar. Vidare föreslås att ett belopp om 23 miljoner kronor avseende vissa administrativa utgifter för Närings- och teknikutvecklingsverket (NUTEK) överförs till utgiftsområde 24 Näringsliv.

I motioner från tre partier har förslag presenterats som innebär att ramen ändras.

Minskad ram föreslås i motioner från Moderaterna. En motivering är att regionalpolitiken kan ses över som en följd av de medel som kommer den "lilla regionalpolitiken" till del genom EG:s gemensamma strukturfonder.

Vänsterpartiet och Miljöpartiet anser i stället att ramen bör utökas. I det förra fallet bör den av regeringen förespråkade minskningen av transportstödet inte genomföras; i det senare bör inte förslaget om minskad ersättning för nedsättning av socialavgifter komma till stånd.

Utskottet godtar regeringens beräkningar av utgiftsram för regional utjämning och utveckling för år 1997 samt de preliminära ramarna för åren 1998 och 1999. Med det sagda anser utskottet att propositionen bör tillstyrkas i motsvarande del. Detta innebär samtidigt att motionerna Fi204 (m), A304 (m), Fi212 (v) och Fi213 (mp) bör avstyrkas i berörda delar.

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Johnny Ahlqvist

I beslutet har deltagit: Johnny Ahlqvist (s), Elver Jonsson (fp), Sten Östlund (s), Berit Andnor (s), Ingvar Johnsson (s), Martin Nilsson (s), Elving Andersson (c), Laila Bjurling (s), Patrik Norinder (m), Sonja Fransson (s), Hans Andersson (v), Christel Anderberg (m), Dan Ericsson (kd), Paavo Vallius (s), Anna Åkerhielm (m), Ulf Melin (m) och Birger Schlaug (mp).

Avvikande meningar

1. Patrik Norinder, Christel Anderberg, Anna Åkerhielm och Ulf Melin (alla m) anser att den del av arbetsmarknadsutskottets yttrande under rubriken Utskottets bedömning som börjar med "Utskottet godtar" och slutar med "berörda delar" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening innebär EU-medlemskapet bl.a. att Sverige får tillgång till medel från EG:s gemensamma strukturfonder. Genom principen om medfinansiering kommer dessa medel också den "lilla regionalpolitiken" till del. Som en följd härav kan – vilket anförs i Moderaternas motion Fi204 – regionalpolitiken ses över. I avvaktan på resultatet av en sådan översyn är det dock angeläget att nedjusteringar av vissa anslag genomförs redan nu. Utskottet bedömer att utgiftsramen därmed kan minskas. För år 1997 föreslås ramen vara 682 miljoner kronor mindre än förslaget i propositionen. På motsvarande sätt kan de preliminära ramarna för åren 1998 och 1999 beräknas till 853 miljoner kronor respektive 1 096 miljoner kronor mindre än regeringens förslag. Detta innebär att propositionen avstyrks i motsvarande del. Motion Fi204 (m) (yrk. 3 och 4 delvis) samt motion A304 (m) (yrk. 21) tillstyrks. Övriga nu berörda motioner avstyrks i aktuellt avseende.

2. Hans Andersson (v) anser att den del av arbetsmarknadsutskottets yttrande under rubriken Utskottets bedömning som börjar med "Utskottet godtar" och slutar med "berörda delar" bort ha följande lydelse:

Utskottet ansluter sig till Vänsterpartiets uppfattning att inriktningen av den "lilla regionalpolitiken" i stort är väl avvägd och att den därför kan stödjas. Såsom anförs i motion Fi212 (v) bör emellertid den av regeringen föreslagna minskningen av transportstödet med 70 miljoner kronor inte genomföras. Detta innebär att ramen för utgiftsområde 19 bör ökas med detta belopp för år 1997. Samtidigt finner utskottet skäl att uttrycka kritik mot den av regeringen förda "stora regionalpolitiken". Denna, som bl.a. omfattar den ekonomiska politiken och transfereringssystemet, har med nuvarande inriktning kommit att innebära att de regionala klyftorna ökar snarare än minskar. Med vad som nu har sagts anser utskottet att propositionen i berörd del bör avstyrkas och motion Fi212 (v) (yrk. 2 och 3 delvis) tillstyrkas. Övriga nu behandlade motioner avstyrks i här berörda delar.

3. Birger Schlaug (mp) anser att den del av arbetsmarknadsutskottets yttrande under rubriken Utskottets bedömning som börjar med "Utskottet godtar" och slutar med "berörda delar" bort ha följande lydelse:

Utskottet avvisar regeringens förslag om ett minskat anslag avseende nedsättning av socialavgifter. Detta är också den syn som framförs i Miljöpartiets motion Fi213. Ramen bör beräknas till 105 miljoner kronor utöver regeringens förslag för vart och ett av åren 1997, 1998 och 1999. Om systemet med nedsättning av socialavgifter skall fungera långsiktigt är det nämligen viktigt att det inte ändras med politiska konjunkturer. Företagen är beroende av stabila spelregler och måste kunna räkna med att nedsättningen består under en längre tid. Mot bakgrund av vad här har sagts avstyrker utskottet propositionen i aktuellt avseende. Motion Fi213 (yrk. 2 och 3 delvis) tillstyrks medan övriga nu behandlade motioner avstyrks.